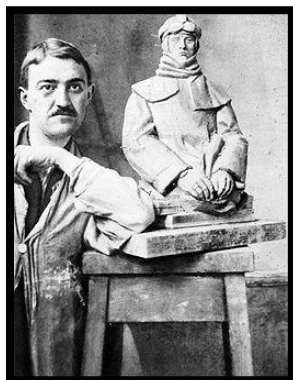

Jak se ze sochařovy vily stala školka

(1924-2024)

Naše cesta za architekturou a uměním.

Stavitelem vily v Hradešínské ulici číslo 58, ve které nyní sídlí školka, byl malíř, sochař a rektor Akademie výtvarných umění **Jan Štursa**. Štursa vilu nechal postavit v roce 1924 a nastěhoval se sem se svou ženou, operní pěvkyní **Boženou Durasovou Štursovou**.

Jan Štursa v roce 1925 umírá, jeho žena žije ve vile až do roku 1961 a její části pronajímá. Před druhou světovou válkou bydlí u paní Štursově dvě židovské rodiny. Nájemníci **Marta a Leo Ultmannovi** byli v roce 1942 deportováni do Terezína, následně dále do Osvětimi, kde oba zahynuli. V roce 2012 jsme před naší školkou na jejich památku nechali umístit

kameny zmizelých (Stolpersteine), o které s dětmi pečujeme.

Od smrti Boženy Durasové Štursové v roce 1961 vilu vlastní **Ministerstvo zahraničních věcí ČR**, které ji od roku 2008 pronajímá školce.

Se zajímavou historií vily nás seznámil náš milý soused pan **Jiří Novák** (nar. 1927). Jeho dědeček František Staněk byl předsedou Poslanecké sněmovny v letech 1932-1935 a nechal postavit vilu naproti naší školce. Pan Novák prožil v Hradešínské ulici skoro celý život a velmi zajímavě o tom vyprávěl.

Právě rozhovory s panem Novákem nás vedly k tomu, že jsme se o historii naší vily a celé čtvrti začali více zajímat.

Při příležitosti stoletého výročí naší vily jsme se v rámci školkového projektu vydali spolu s dětmi na výlet do historie naší čtvrti, po stopách Jana Štursy, za architekturou a také za výtvarným uměním.

Abychom se dozvěděli, jak vůbec dům vznikne, navštívili jsme s dětmi **architektonický ateliér SAD**. Jeho architekti sídlí v krásných prostorách Anenského kláštera a jsou autory celé řady prestižních projektů. Dozvěděli jsme se, že dům je potřeba nejdříve vymyslet, nakreslit nebo také vyrobit model. Do domu, který ještě ani nestojí, jsme se mohli podívat pomocí virtuální reality. Podívali jsme se, co všechno má architekt na stole a s čím pracuje.

Po návratu do školky jsme si vyráběli naše vlastní domy, domky a celé ulice z různých materiálů a různými technikami. Model naší školky jsme nezapomněli opatřit číslem popisným 😊

Od architektů jsme se dozvěděli, jak se dům navrhuje. O tom, jak se potom již navržený dům staví, jaké profese jsou k tomu potřeba, jaké stroje potkáme na stavbě a co se všechno na staveništi může přihodit, nám přišla do školky povyprávět maminka Hektora, která koordinuje velké stavby.

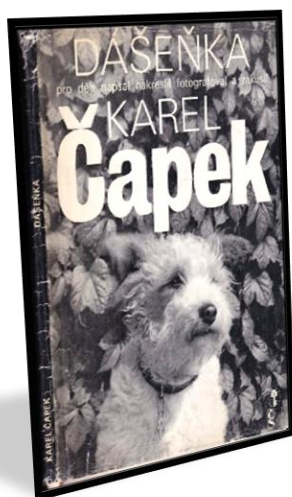

Při procházkách jsme si začali podrobně prohlížet vily v okolí školky. Řada domů, které byly postaveny v Hradešínské a v přilehlých ulicích, byly navrženy významnými architekty a byly postaveny pro známé osobnosti. S dětmi jsme se vydali ke **Kotěrově vile** v Hradešínské 6 a porovnávali jsme, jak se domy a ulice za 100 let změnily.

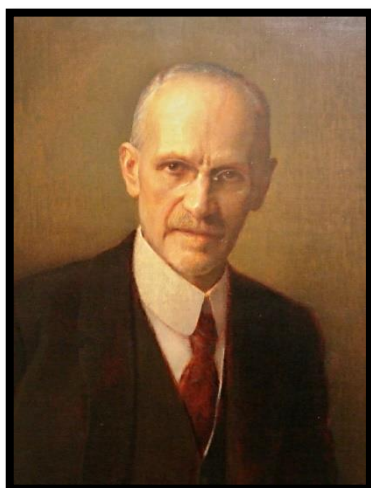
V blízkosti školky se v ulici **bratří Čapků** nachází vila, ve které oba bratři, malíř Josef a spisovatel Karel, bydleli. Čapkova vila byla postavena ve stejném roce jako ta naše, 1924. Tuto vilu, stejně jako některé jiné domy v naší čtvrti, navrhl architekt Ladislav Machoň.

K vile jsme se zašli s dětmi podívat a také si s velkým zájmem ve školce četli knihu *O pejskovi a kočičce*, kterou Josef Čapek pro děti napsal v roce 1929. Nás ohromně bavila i dnes. Seznámili jsme se i s foxteriérkou Dášeňkou, dětskou knížku *Dášeňka čili život štěněte* pro děti napsal, nakreslil a nafotil Karel Čapek v roce 1933.

..

Při dalších procházkách jsme pokračovali v poznávání naší ulice a vydali se k vile, kterou si v roce 1916 nechal postavit slavný vynálezce, průmyslník a vědec **Emil Kolben**.

Další zajímavou vilou v naší čtvrti je **dům Františka Pokorného**, ředitele bývalé továrny na čokoládu Orionka. Tuto vilu přestavěl v roce 1928 známý architekt Ladislav Machoň, který nechal terakotou

obložit věž domu. Děti měly za úkol tuto "červenou" vilu samy podle obrázku najít, což se jim povedlo. Ve školce si potom zkusily podobný dům nakreslit.

Abychom se ještě více ponořili do světa umění Jana Štursy, vydali jsme se do **Národní galerie v Anežském klášteře** a zúčastnili se dílničky s názvem „Svět barev“. Děti poznávaly barvy, kterými je zaplněn náš svět. Naučily se, které barvy jsou základní a které odvozené, které teplé a které studené. A také, že i barvy mají své „kamarádky“. Paní lektorka nám ukázala, že se barvy mohou také míchat a co při tom vznikne. Prohlédli jsme si několik krásných a velkých obrazů jako Třeboňský oltář a obraz Madony Roudnické a na nich jsme hledali barevné harmonie a kontrasty. Nakonec jsme nahlédli také do tajemství výroby některých

barev ve středověku a zjistili, že i samotná barva může mít symbolický význam.

Po úvodu do výtvarného umění v galerii jsme si s dětmi prohlíželi obrazy různých významných malířů a některé jsme zkusili napodobit. Už víme, kdo byl Leonardo da Vinci a poznáme jeho Monu Lisu. Nejvíce se nám líbily obrazy **Giuseppe Arcimbolda** (1527-1593), italského malíře, který se proslavil vytvářením bizarních portrétů z rozličných objektů.

Na staré mistry jsme si tedy zahráli i my, vystříhali jsme si z časopisů zeleninu i ovoce a stvořili tak v jejich duchu rozličné povedené podobizny.

Po starých mistrech jsme se věnovali modernímu umění a vytvořili obrázky ve stylu **Pieta Mondriana** plné jasných barev a geometrických tvarů. Děti zaujaly také slavné obrazy **Paula Klee** s motivem lidských tváří, vytvořené barvou v obdélnících uvnitř kruhu.

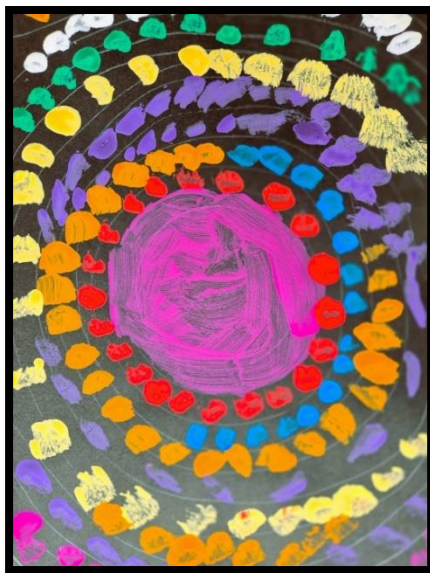

V dalším dnech děti prozkoumávaly nezaměnitelný styl **Friedricha Hundertwassera**, plný křivek, barevných vzorů a organických forem. Nejvíce je zaujalo jeho tzv. období spirály, proto si namalovaly obrázky s tímto motivem.

Po vzoru **Vasilije Kandinského** děti experimentovaly s barvami i liniemi a vytvořily tento velkoformátový obraz.

Děti také nakreslily meditativní díla ve stylu afroamerické malířky **Almy Thomas**, která se proslavila svými sytě barevnými, abstraktními obrazy.

Poté, co jsme si sami různé obrázky namalovali, jsme se vydali do **pražské galerie DOX**. Tam jsme se dozvěděli, jak ze staré továrny může vzniknout galerie a vytvořili jsme si svou

vlastní výstavu. To se nám potom brzy hodilo, protože jsme ve školce uspořádali velkou výstavu našich obrázků z tohoto projektu a pozvali rodiče na opravdovou vernisáž.

Dalším vrcholem projektu byla návštěva ateliéru jednoho z nejpopulárnějších současných českých multimediálních umělců **Krištofa Kintery**. Při prohlídce ateliéru děti žasly nad tím, co vše může být umění. Prohlédli jsme si model nového Dvoreckého mostu, ve kterém má dle Kinterova návrhu vzniknout park lamp, a také obrazy, sochy a další objekty.

Vily v okolí naší školky již docela dobře známe, vydali jsme se proto na návštěvu jedné mimořádné stavby na pražském Smíchově, **Winternitzovy vily**. Tuto vilu postavil slavný architekt Adolf Loos v letech 1931-1932. S naší školkou má leccos společného. Nejen to, že v obou domech žily do začátku druhé světové války židovské rodiny, ale také, že i ve Winternitzově vile po dlouhou dobu sídlila školka! Obdivovali jsme velký obývací pokoj rodiny Winternitzových a mohli jsme posedět v pohodlných křesílkách. Paní průvodkyně nám vyprávěla o historii vily, rodině Winternitzových, děti také mohly hádat, jaká tajemství se skrývají za zavřenými dveřmi. Nahlédli jsme do pracovny právníka Josefa Winternitze, která byla plná zajímavých dobových předmětů. Dětem se také líbil malý byt domovníka, ve kterém jsme opět hádali, k čemu některé předměty sloužily. Na zahradě jsme si dali malou svačinku a proběhli se kolem vystavených soch, mimo jiné od Krištofa Kintery, kterého děti již znají.

Cílem našeho dalšího výletu byla Kunsthalle Praha, velmi zajímavá galerie vybudovaná v bývalé transformační stanici. Děti se zúčastnily programu Architúra, během kterého si prohlédly prostory galerie.

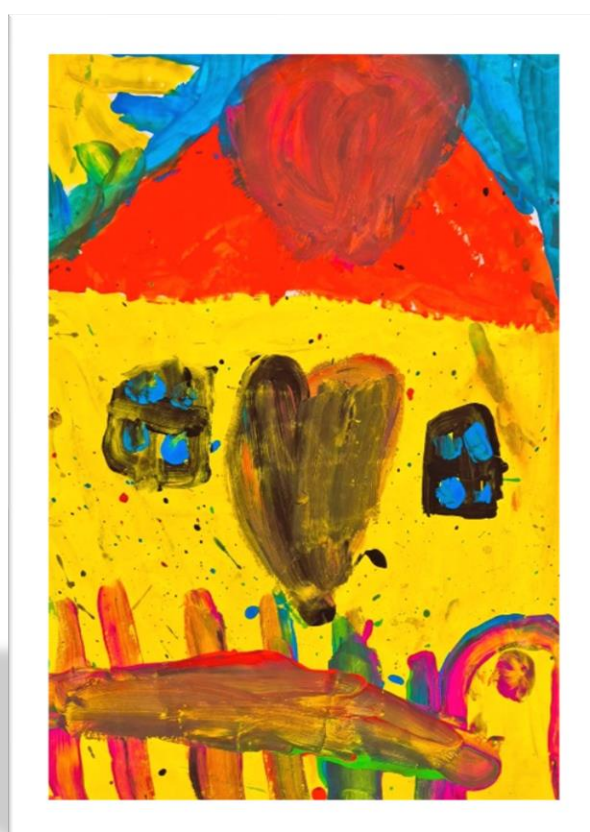
U příležitosti oslavy Dne matek ve školce jsme pro naše maminky (i tatínky) připravili výstavu obrázků, které děti v rámci našeho projektu vytvořily. Vernisáž se velmi vydařila a rodiče mohli obdivovat díla malých malířů.

Náš projekt vyvrcholil literárním festivalem se spisovatelkou Radkou Denemarkovou. Děti s paní spisovatelkou vymyslely a napsaly celou řadu příběhů, které i samy nádherně ilustrovaly. Na závěr festivalu se konalo čtení z děl malých autorů pro rodiče a přátele.

Na konci školního roku jsme se již tradičně vydali na celodenní výlet. Naším cílem tentokrát bylo letní sídlo Karla Čapka ve Strži u Staré Huti u Dobříše. Navštívili jsme památník Karla Čapka a prošli si naučnou stezku v jeho okolí.

Cílem našeho školkového projektu není pouze seznámit děti se zajímavou architekturou a slavnými uměleckými díly. Chtěli bychom děti motivovat k tomu, aby se i v budoucnu aktivně zajímaly o své okolí a o příběhy lidí, kteří tady žijí nebo žili v minulosti.

Pro naši dvojjazyčnou česko-německou školku je také velmi zajímavé sledovat, jak se i v historii našeho domu či naší čtvrti propojoval český i německý vliv. Stavitel naší vily, sochař Jan Štursa, pracoval v mládí mimo jiné v kamenické dílně v Berlíně, další obyvatelé našeho domu, manželé Ultmannovi, pocházeli z německojazyčných rodin v jihomoravských Boskovicích. Čeština a němčina zněly v naší vile tedy již od nepaměti!

I další osobnosti, o kterých jsme si s dětmi povídali, měly mezinárodní přesah. Architekt Jan Kotěra studoval na Akademii výtvarných umění ve Vídni, průmyslník a vynálezce Emil Kolben byl opravdovým světoobčanem. Většina malířů, o kterých jsme si povídali, žila a tvořila v různých zemích a jejich umění překračuje hranice dodnes. Adolf Loos i rodina Winternitzova se pohybovali v českém i německojazyčném světě v soukromí i při práci.

Spisovatelka Radka Denemarková, která povede náš literární festival, je pro nás rovněž příkladem angažované Evropanky. Radka svá díla píše v češtině, její knihy byly zatím přeloženy do 23 světových jazyků. Sama je také uznávanou překladatelkou literárních děl z němčiny a nositelkou řady českých, německých a mezinárodních cen.

Během projektu měly děti možnost seznámit se se zajímavými stavbami, které byly již v době svého vzniku výjimečné. Poznaly díla starých i moderních malířů, kterých si ceníme dodnes. Osobně potkaly významné umělce, s jejichž díly se mohou běžně setkat ve veřejném prostoru. Vymýšlely a tvořily příběhy s jednou z nejvýznamnějších současných spisovatelek.

Děti se na celém projektu aktivně podílely, díky jejich otázkám, nápadům a nadšení jsme všichni společně neustále objevovali něco nového a zajímavého. Velký dík patří všem angažovaným kolegyním a kolegům, kteří se nebáli nové výzvy a připravili pro děti tento nevšední projekt.

Jsmo neskutečně vděční všem, kteří nás podpořili a udělali si na děti v rámci projektu čas, ukázali jim zajímavá místa, představili jim svou práci, a hlavně jim umožnili učit se od těch nejlepších ve svém oboru!

Naše díky patří:

- panu Janu Novákovi, že v nás vzbudil zájem o historii naší ulice a čtvrti,
- panu Martinu Kalhousovi z architektonického ateliéru SAD za to, že dětem umožnil navštívit svůj ateliér a ukázal jim, jak architekt pracuje,
- paní Žofii Voda, že dětem při zajímavé prezentaci ukázala, jak se staví domy i velké projekty,
- panu Krištofu Kinterovi za to, že pozval děti do svého ateliéru a ukázal jim svá díla,
- spolupracovníkům Winternitzovy vily, kteří uspořádali prohlídku pro náš pedagogický tým a pozvali na návštěvu i děti ze školky,
- paní Radce Denemarkové za další inspirativní literární festival a za 15 let přátelství a nádherné spolupráce s naší školkou!